

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Dato: 04.03.2025

Vår ref: 24/03377-7 tm783

Deres ref:

Høring - utkast til forskrift om Regionale kulturfond

Den norske kirke ved Kirkerådet takker for invitasjonen fra Kultur- og Likestillingsdepartementet om å komme med innspill til Forskrift om *Regionale kulturfond*. Den norske kirke som trossamfunn er Norges største arbeidsgiver for musikere, og denne type høringer er dermed av særskilt interesse.

Kunst og kultur er én av Den norske kirkes kjerneoppgaver¹. I 2023 hadde kirken over 1,4 millioner publikummere til sine snaue 13 000 konserter og kulturarrangement i egen og andres regi. Over 12 000 kulturfrivillige hjalp til med gjennomføringen av dem.

Storparten av kirkens kulturvirksomhet er et samarbeid mellom profesjonelle utøvere og amatørvirksomhet. Slik er Den norske kirke, som en grunnlovsfestet landsdekkende folkekirke, en sentral arena og aktør i det allmenne kulturliv med en samfunnsøkonomisk verdiskapning på 4,3 milliarder årlig². Kirkens musikk- og kulturarrangement bidrar alene med 627 millioner kroner til denne verdiskapningen. Kirkemusikeren er en sentral driver bak disse arrangementene sammen med en stab med kulturfrivillige som bidrar med anslått 194 millioner kroner i arbeidsinnsats.

Den norske kirke stiller seg bak utkast til forskrift om *Regionale kulturfond*, men har samtidig følgende merknader vi mener bør i varetas ved regional forvaltning av fondet:

§ 1 Formål

¹ KM 11/18 vedtak 1, https://www.kirken.no/globalassets/kirken.no/om-kirken/slik-styres-kirken/kirkemotet/2018/vedtak/km_11_18_kunst_og_kultur_vedtak.pdf

² *Den norske kirke – et samfunnsøkonomisk bidrag til kultur og kulturarv 2024* utført av Rambøll Management Consulting for Den norske kirke; . <https://www.kirken.no/nb-NO/om-kirken/aktuelt/kirken-bidrar-med-flere-milliarder-pa-kulturfeltet/>

«Tilskuddsordningen Regionale kulturfond skal bidra til gode lokalsamfunn og et åpent, inkluderende og mangfoldig kulturliv i hele landet. Tilskuddsmidlene skal stimulere til økt aktivitet og deltakelse i kulturlivet, styrke samspill mellom profesjonelt og frivillig kulturliv, forsterke lokal og regional kulturfrivillighet og bidra til økt kvalitet på kunst- og kulturtilbudet lokalt og regionalt.»

Departementet forankrer formålets ordlyd i § 1 i Hurdalsplattformens overordnede kulturpolitiske mål og regjeringens kultur- og likestillingspolitikk. I redegjørelsen av hvordan § 1 i forskriften skal forstås vises det blant annet til Meld. St. 22 (2022-2023) *Kunstnarkår* da dette dokumentet også omtaler *Regionale kulturfond*.

Fra denne meldingen ønsker Den norske kirke å løfte frem alles rett til å skape og formidle egen kultur, men også å oppleve kultur med relevans for eget liv uavhengig av bakgrunn, jamfør likestillings- og diskrimineringsloven.

Videre stiller Den norske kirke seg bak foreslått ordlyd i § 1, men ber departementet ha en tydelig formulering om mangfoldsbegrepet og dets forankring i likestillings- og diskrimineringslovens forbud mot å diskriminere. Dette kan gjøres f.eks. i tildelingsbrevene om *Regionale kulturfond* til fylkeskommunene eller på annen egnet måte. Vi ber om dette da Den norske kirke, men også andre trossamfunn fra tid til annen opplever å bli avvist som tilskuddsmottaker av kulturmidler fordi man er et trossamfunn. Samme avvisning opplever dessverre også kristne frivillige organisasjoner med kunst- og kulturaktivitet å bli møtt med.

§ 2 Forvaltning

«Ordningen forvaltes av den enkelte fylkeskommune, på bakgrunn av Stortingets bevilgning. Flere fylkeskommuner kan samarbeide om forvaltningen.»

Involvering av kulturlivet

I utkast til forskrift for *Regionale kulturfond* krever ikke departementet at fylkeskommunene oppretter et eget fordelingsutvalg. Samtidig legger departementet til grunn at fylkeskommunene sørger for involvering og medvirkning der det er hensiktsmessig. Her viser departementet til forslag til revisjon av kulturloven § 1 hvor fylkeskommunene blir pålagt å utarbeide en skriftlig oversikt over status og utviklingsbehov på kulturfeltet. Dette skal sikre at fylkeskommuner og kommuner tar ansvar for å fremme og legge til rette for et bredt spekter av kulturvirksomhet.

Den norske kirke er som nevnt innledningsvis, en vesentlig aktør og arena i det allmenne kulturliv. Dersom noen fylkeskommuner velger å opprette et fordelingsutvalg knyttet til *Regionale kulturfond*, bør viktigheten av bred representasjon bli understreket. Dette kan gjøres f.eks. i tildelingsbrevene om *Regionale kulturfond* til fylkeskommunene eller på annen egnet måte. Vi ber om dette da en representasjon fra tros- og livssynssamfunn sammen med kristne

frivillige organisasjoner vil ivareta ett av aspektene ved breddeperspektivet som et fordelingsutvalg bør ha.

Involvering fra representanter fra samiske interesser

Samisk representasjon i regionale kulturfond er av stor verdi. Selv om konsultasjonsplikten som regjeringen nevner i høringsnotatet, er et viktig skritt for å sikre at samiske interesser blir hørt, vil Den norske kirke understreke at det ikke er nok i denne sammenhengen. Konsultasjonsplikten betyr at samiske interesser blir hørt, men det garanterer ikke at deres synspunkter blir tatt hensyn til. Med samisk representasjon i kulturfondene får samene en reell stemme og innflytelse i beslutningsprosessene. Dette er med på å sikre at samisk kultur blir synliggjort og at samiske kulturprosjekter har større sannsynlighet for å få støtte. Dette er avgjørende for å bevare samiske språk, tradisjoner og kunstformer.

Historisk sett har samene blitt marginalisert. Ved å inkludere samisk representasjon i kulturfondene, kan man rette opp i tidligere urettferdigheter og sikre at samiske interesser blir ivaretatt på lik linje med andre grupper. Samisk representasjon sikrer også ekspertise i beslutningsprosessene. Representanter med dyp forståelse for samisk kultur og samfunn kan bidra med verdifull innsikt og sikre at beslutninger er godt informerte og kulturelt sensitive. Kirkerådet ber departementet om å få inn i Forskrift for *Regionale kulturfond* at det skal være representasjon av personer med samiske interesser i fondet.

§ 3 Hvem som kan motta tilskudd

«Aktører som er registrert i enhetsregisteret og som har sin hovedvirksomhet i Norge, kan motta tilskudd.

Fylkeskommunen kan fastsette ytterligere vilkår om hvem som kan motta tilskudd.»

I 2005 behandlet Den norske kirkes Kirkemøte sin første kulturmelding, *Kunsten å være kirke*, hvor det ble påpekt at det var et sterkt behov for økt kompetanse på kulturfeltet i kirken. Kulturdepartementet innvilget i 2009 midler til bemanning nasjonalt og regionalt for å kunne møte denne utfordringen. I bevilgningen ble det understreket at kirken måtte ta i bruk eksisterende ordninger innenfor kunst og kultur til produksjon av konserter og kulturarrangement i regi av kirken.

Den norske kirke som trossamfunn, finansieres slik:

- staten – prestatjeneste og kirkens virksomhet nasjonalt og regionalt og
- kommunene – lokalt til bygging, vedlikehold og drift av kirkebygg samt bemanning ved gudstjenester og kirkelige handlinger (kirketjener, klokker og organist/kantor og tilstrekkelig administrativ hjelp).

Utover dette mottar Den norske kirke gaver i form av ofringer, givertjeneste og testamentariske gaver til soknet. Midler til konsert- og kulturarrangement inngår ikke i den offentlige støtten til Den norske kirke verken nasjonalt, regionalt eller lokalt. Vi

er imidlertid gjort kjent med at sokn, som søker på fylkeskommunale kulturmidler, har blitt avvist som søker fordi soknet får vesentlig offentlig støtte. Dette strider imot forutsetningen som er lagt til grunn i St. prp. nr. 1 (2008-2009) Kultur- og kirkedepartementet Budsjettår 2009 om at Den norske kirke må søke om kulturmidler til konserter og kulturarrangement innenfor de til enhver tid eksisterende ordninger for kulturlivet.

I *Kunstnarkår* stadfester departementet at det ønsker «å sikre ryddig forvaltning av støtteordninger, stipend og tilskott, som følger regelverk og god forvaltningsmessige prinsipper og sikrer likebehandling, habilitet og openhet.» (s. 49). Kirkerådet vil peke på at en avvisning av Den norske kirke som søker på tilskudd til konserter og kulturarrangement ikke oppleves som forvaltningsmessig likebehandling. Kirkerådet ber om at departementet presiserer at likestillings- og diskrimineringslovens skal overholdes hvis en fylkeskommune fastsetter ytterligere vilkår for hvem som kan få tilskudd. Dette kan gjøres i tilskuddsbrevet til fylkene eller på annen egnet måte.

Med vennlig hilsen

Ole Edvard Wold-Reitan
direktør

Turid S. Myrholt
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Mottakere:
Kulturdepartementet

Postboks 8030 Dep 0030 OSLO